

Ігор Горошкін,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов,
Інститут педагогіки НАПН України
igorgoroshkin@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ІНШОМОВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

На сучасному етапі важливим завданням учителів іноземних мов є формування в учнів ключових компетентностей загалом, культурної зокрема. У Державному стандарті базової середньої освіти визначено її сутність таким чином: «культурна компетентність передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва» [1].

В учнів 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, згідно з вимогами модельної навчальної програми з іноземних мов для 5-9 класів, формування культурної компетентності відбувається в процесі вивчення низки тем. На нашу думку, в 7 класі це такі теми, як «Харчування», Кіно і театр», «Спорт» (види спорту, відомі спортсмени), «Шкільне життя» (шкільні свята і традиції), «Україна» (основні пам'ятки історії та культури Києва), «Країни виучуваної мови» (основні пам'ятки історії та культури столиці країни виучуваної мови). У 8 класі для формування культурної компетентності учнів значний потенціал містять такі теми: «Стиль життя» (види дозвілля), «Засоби масової інформації», «Музика», «Література», «Шкільне життя» (школи в Україні та за кордоном), «Україна», «Країни виучуваної мови». У 9 класі – «Я, моя родина, мої друзі» (індивідуальність людини, формування особистості), «Природа і погода» (навколишнє середовище, охорона довкілля), «Одяг» (мода, елементи одягу), «Засоби масової інформації», «Молодіжна культура» (течії молодіжної культури), «Наука і технічний прогрес» (відомі вчені та винахідники, винаходи), «Робота і професія», «Україна», «Країни виучуваної мови» [2]

Для формування культурної компетентності велике значення має робота з текстом, оскільки методично правильно правильно дібраний текст має пізнавальний, розвивальний та виховний потенціал. У контексті формування культурної компетентності критерієм відбору текстів є наявність країнознавчого змісту, тобто інформації про культуру, історію, географію та традиції країни, мову якої вивчають здобувачі освіти.

Робота з наочними матеріалами також є ефективним засобом формування культурної компетентності. На уроці доцільно використовувати інфографіку, колажі, ілюстрації, репродукції картин, фотографії, географічні мапи, малюнки та буклети, які містять важливу лінгвокраїнознавчу інформацію. Така робота сприяє розвитку комунікативних умінь учнів, сприяє збагаченню їхнього словникового запасу, удосконаленню граматичних умінь, розвиває уяву і спонукає учнів аналізувати і синтезувати те, що вони бачать. Учні мають змогу

висловлювати свої враження, почуття та емоції від того, що вони бачать та чують.

Важливо, щоб робота з формування культурної компетентності учнів будувалася на засадах системності й систематичності, наступності й перспективності, сприяла підвищенню мотивації до опанування іноземних мов.

Література

1. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>.

2. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти / Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М. *Рекомендовано МОН України* (від 12.07.2021 наказ № 795). Київ : МОН України, 2021. 42 с.

URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/83117/>

Олена Горошкіна,

*доктор педагогічних наук,
завідувачка відділу навчання
української мови та літератури,
Інститут педагогіки НАПН України
olenagoroshkina@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

5-6 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У контексті сучасних суспільних викликів провідним завданням вчителів української мови і літератури є забезпечення умов для формування в учнів низки ключових компетентностей, з-поміж яких виняткова роль належить громадянській. У Державному стандарті базової середньої освіти характеристику означеної компетентності подано комплексно: «громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, моралі,